

ТРЕНІНГ ЯК АКТИВНА ФОРМА ПРОФІЛАКТИЧНОЇ РОБОТИ В ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА/СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА

Становлення в Україні давно поширеної в усьому світі професії соціального педагога та соціального працівника вимагають створення й упровадження в освітній процес сучасних форм профілактичної роботи. Однією з таких форм є тренінг. Він являє собою динамічну форму навчання, в ході якої відбувається активне засвоєння знань, умінь та навичок, що відповідає умовам сучасного життя.

Тренінг приваблює учасників атмосферою довіри, конфіденційності, ігровим характером, індивідуальною та груповою рефлексією, партнерством учасників тренінгу, постійним зворотнім зв'язком. Тренінг є актуальним методом роботи, оскільки вся група є активним учасником навчання; у ході тренінгового заняття здійснюється обмін між учасниками знаннями та проблемами, а також спільний пошук оптимальних рішень. Рушійні сили соціального навчання на тренінгу – це власний досвід підлітків; досвід інших учасників; соціального переконання; зворотній психологічний зв'язок; отримання порівняльної інформації зі спостережень за іншими [1, с. 22–24].

Основна ідея тренінгу, виходячи з теорії діяльнісного навчання, полягає у тому, що навчання відбувається шляхом вирішення реальних проблем у реальних умовах. Головна особливість практичної реалізації теорії полягає у розвитку відповідальності учасників за процес свого навчання [4, с. 166–171].

Одна із форм профілактичної роботи – активне соціальне навчання соціально важливим навичкам – реалізується у формі групових тренінгів:

1. Тренінг резистентності (стійкості) до негативного соціального впливу. У ході тренінгу змінюються настанови на девіантну поведінку, формуються навички розпізнавання рекламних стратегій, розвивається здатність говорити «ні» у випадку тиску однолітків, дається інформація про можливий негативний вплив батьків і інших дорослих (наприклад, що вживають алкоголь) і т.д.

2. Тренінг асертивності або афективно-ціннісного навчання. Заснований

на уявленні, що девіантна поведінка безпосередньо пов'язана з емоційними порушеннями. Для попередження даної проблеми підлітків навчають розпізнавати емоції, виражати їх прийнятною уявою і продуктивно справлятися зі стресом. У ході групової роботи також формуються навички ухвалення рішення, підвищується самооцінка, стимулюються процеси самовизначення і розвитку позитивних цінностей.

3. Тренінг формування життєвих навичок – найважливіших соціальних умінь особистості (уміння спілкуватися, підтримувати приятельські зв'язки і конструктивно розв'язати конфлікти в міжособистих відношеннях, здатність приймати на себе відповідальність, ставити цілі, відстоювати свою позицію й інтереси, навички самоконтролю, впевненої поведінки, зміни себе і навколишньої ситуації) [3, с. 140-143].

Підсумовуючи сказане, на нашу думку тренінг – це форма соціально-педагогічної роботи, спрямована на набуття життєвої компетентності шляхом збагачення як знаннями, так і життєво-практичним та емоційно-особистісним досвідом.

Список використаних джерел

1. Безпалько О. В. Тренінг як інноваційна форма соціально-педагогічної роботи / Безпалько О. В. // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2004. – № 1. – С. 22 – 28.
2. Інтегрований курс соціально-педагогічної теорії і практики : навч. посіб. / За ред. І. М. Богданової. – Одеса : Пальміра, 2005. – 538 с.
3. Паскаль О. В. Технології соціально-педагогічної діяльності / О. В. Паскаль. – К. : Вид-во «Патерик», 2011. – 288 с.
4. Цюман Т. П. Тренінг як форма підготовки соціальних педагогів до професійної діяльності / Цюман Т. П. // Проблеми педагогічних технологій. – Вип. 3–4. – 2004. – С. 166–171.